

Better Wetter

voor ecologie en economie

de context

Regionale transitie in een waterrijk landschap

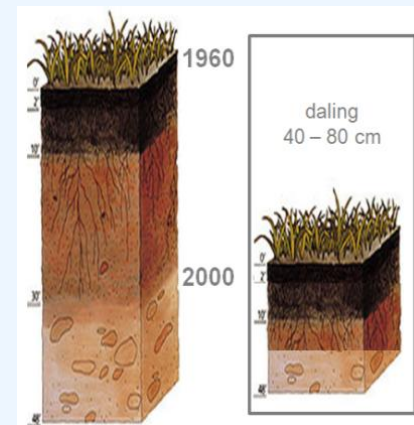
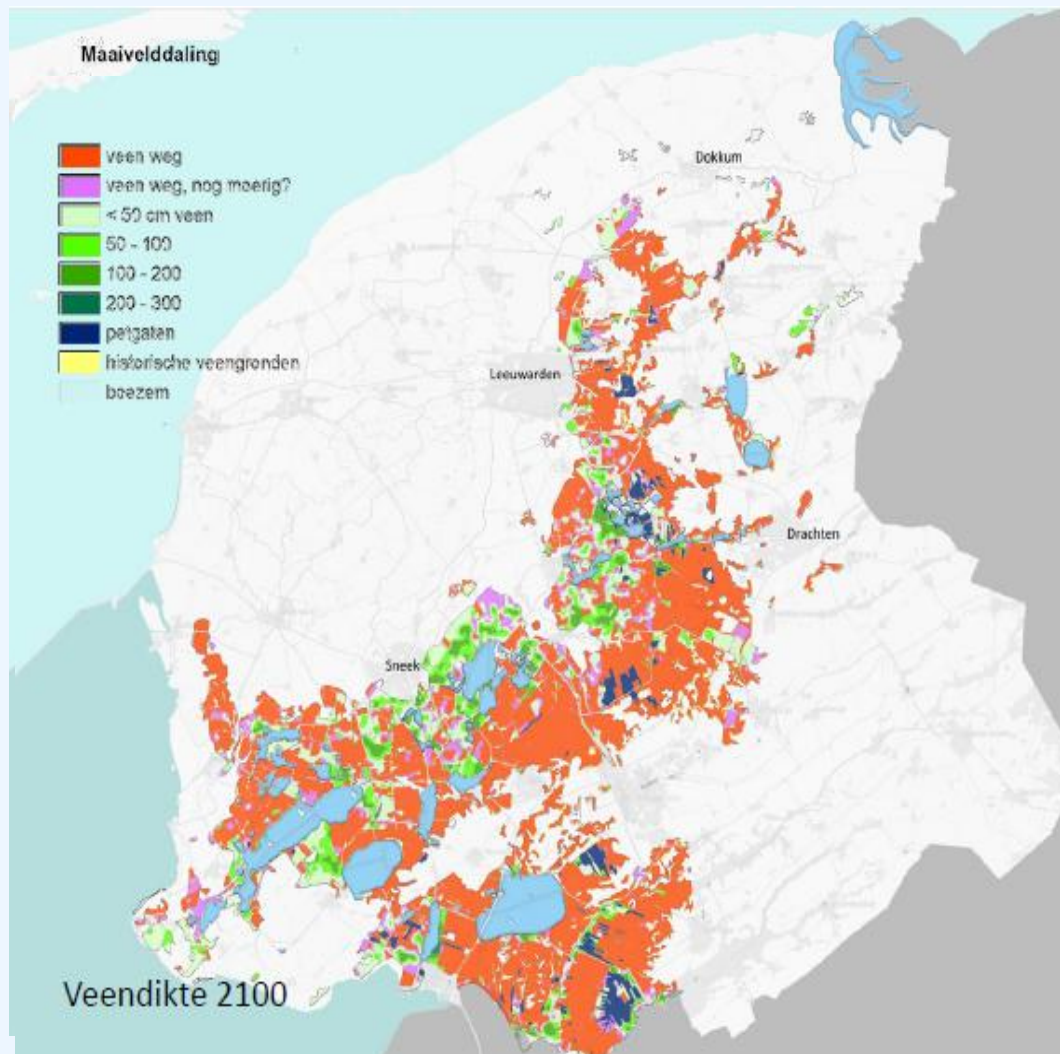
It bêste lân fan ierde

Grenzen aan huidig waterbeheer

- maaiveldddaling veenweidegebied
- verlies aan bergingscapaciteit Friese boezem
- droogteproblemen in voorjaar en zomer
- verlies van ecologische waarden
- klimaatverandering

provinsje fryslân
provincie fryslân

Knelpunten Friese boezem

- natuurlijke bergingscapaciteit thans zeer beperkt
- oeverafslag noopt tot kostbare oeverbescherming
- verdwijnen van waterriet en oeverrietlanden
- daardoor gebrekkige paai- en opgroeigebied voor vis
- waterkwaliteit toont verbetering maar meer nodig

'Vlees noch vis' polders

- sommige winterpolders met natuurbeheer functioneren niet goed. Ecologische waarden blijven achter
- niet meer geschikt als weidevogelgebied, geen onderdeel van de boezem
- en geen moerasgebied

Naar een toekomstbestendig waterbeheer

- sommige van de laagste gebieden kunnen op termijn wellicht niet dezelfde functie houden
- niet overal omgeving aan passen aan ons landgebruik maar onze manier van werken aanpassen aan de omgeving
- boezem vraagt om een revitalisering
- innovatieve vormen van land - en watergebruik voor natte gebieden, met nieuwe economische dragers

het programma

zoeken naar economische dragers in een waterrijk landschap

sterke samenwerking in de regio

Netwerk **Noordoost**
in dandaand

Noordoost Fryslân
echt mooi

It Fryske Gea

WETTERSKIP
FRYSLÂN

Even voorstellen: de regio

achtkarspelen
G E M E E N T E

gemeente
dongeradeel

provinsje fryslân
provincie fryslân

gemeente | **tytsjerksteradiel**

A&W ECOLOGISCH ONDERZOEK

gemeente

Kollumerland c.a.

gemeente
dantumadiel

gemeente
Ferwerderadiel
hoarizonbreed en himelheech

Wetterwâlden
Bûtenfild

ONTOE
NOORDOOST FRYSLÂN

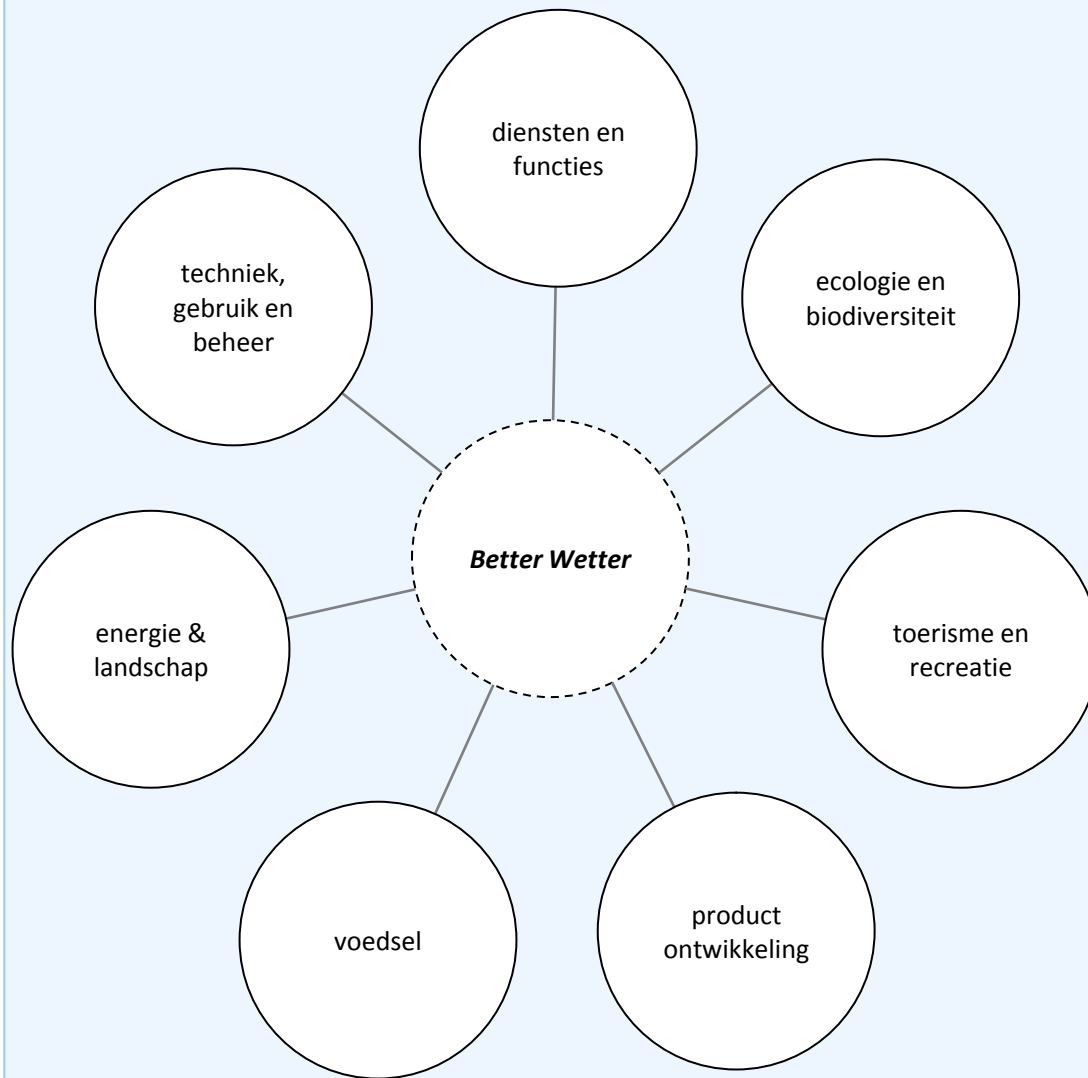

Het ontwikkelen van (nieuwe) economische dragers voor een duurzaam land- en watergebruik onder (zeer) natte omstandigheden en een versterking van de ecologie van de Friese boezem.

VOORBEELDEN

- telen en toepassen van nieuwe watergewassen
- ecologische en economische rol van gebieden voor waterberging
- effectiviteit van KRW natuurvriendelijke oevers
- Slim benutten van watertoerisme – koppelen van land- en watertoerisme
- technische innovaties om te werken in natte gebieden
- gebiedseigen materialen voor artisanale producten
- Ecologische visserij
- Vitaal Moeras Bûtenfjild

VOORBEELDEN

- telen en toepassen van nieuwe watergewassen
- ecologische en economische rol van gebieden voor waterberging
- effectiviteit van KRW natuurvriendelijke oevers
- Slim benutten van watertoerisme – koppelen van land- en watertoerisme
- technische innovaties om te werken in natte gebieden
- gebiedseigen materialen voor artisanale producten
- Ecologische visserij
- Vitaal Moeras Bûtenfjild

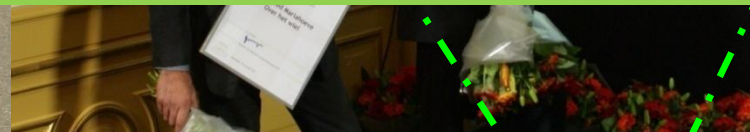
de uitwerking

Veldwerkplaats, brûsplak, demonstratie-projecten

realiseren van een veldwerkplaats in het Bûtefjild (en elders satellieten) waar vanaf 2014 daadwerkelijk gewerkt wordt aan het testen en onderzoeken van innovaties, en praktisch waterbeheer

iepen mienskip - *miensker*

brûsplak / broeiplaats voor innovaties: kennisontwikkeling en kenniscirculatie. Tenminste 25 MKB-ondernemers uit regio actief laten meedraaien. Belangrijke aspecten hierbij zijn technische innovaties, het opzetten van businesscases en productketens

techniek,
gebruik en
beheer

diensten en
functies

ecologie en
biodiversiteit

VOORBEELDEN

- telen en toepassen van nieuwe watergewassen
- ecologische en economische rol van gebieden voor waterberging

starten met concrete projecten in de veldwerkplaats Bûtefjild door enkele thema's met verschillende partners verder onder de loep te nemen. We willen starten met drie concrete projecten

voedsel

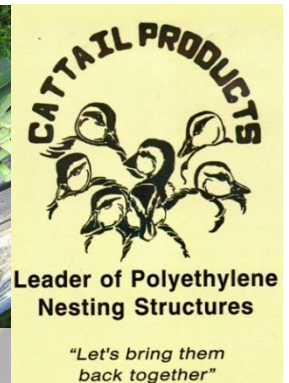

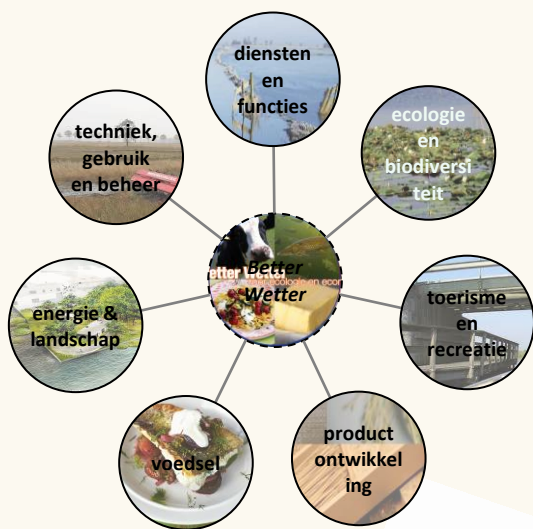
product
ontwikkeling

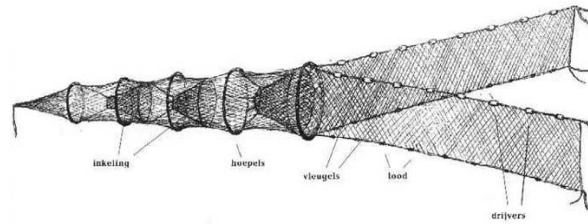
technische innovaties om te
werken in natte gebieden

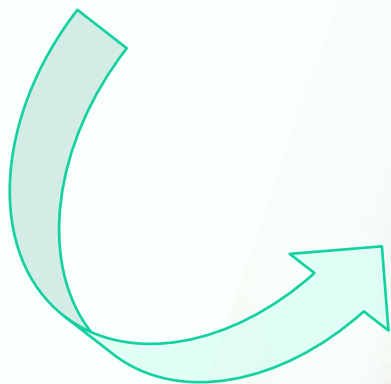
- gebiedseigen materialen voor artisanale producten
- Ecologische visserij
- Vitaal Moeras Bûtefjild

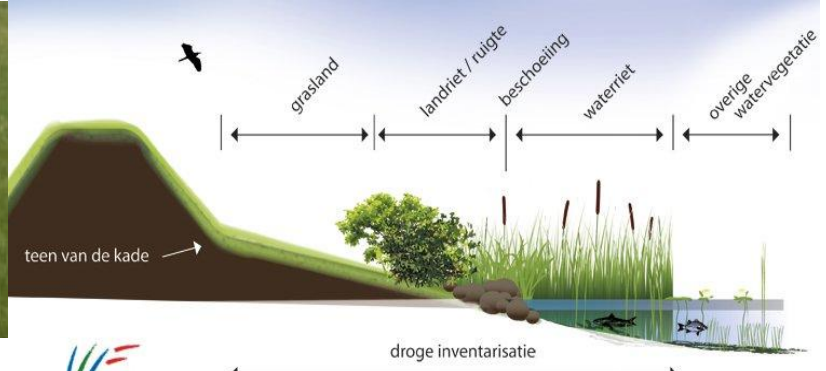

Project ideeën	onderwerp	Wie?
Biolaminaten	Ontwikkelen van markt – klare producten uit helofyten – proces en productie	KWP, creatieve ontwerpers, HuisVeendam, lokale marktpartijen
Toepassing helofyten	Verpakkingsmateriaal uit lisdodde	KWP, creatieve ontwerpers, HuisVeendam
Toepassing helofyten	Ontwikkeling groene composieten – lichte boten of units van duurzaam materiaal	WUR, KWP, panelen-industrie, lokale ondernemers
Wetlandtrack	Efficiënt oogsten en verwerken, technische innovaties	MKB-regio, Nordwin college, terreinbeherende organisaties

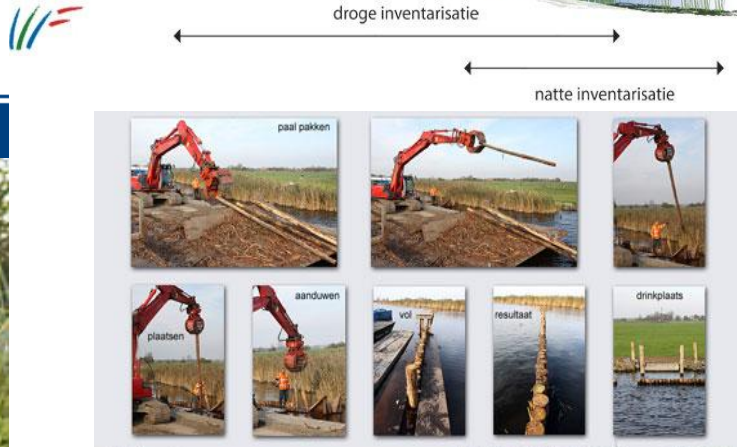

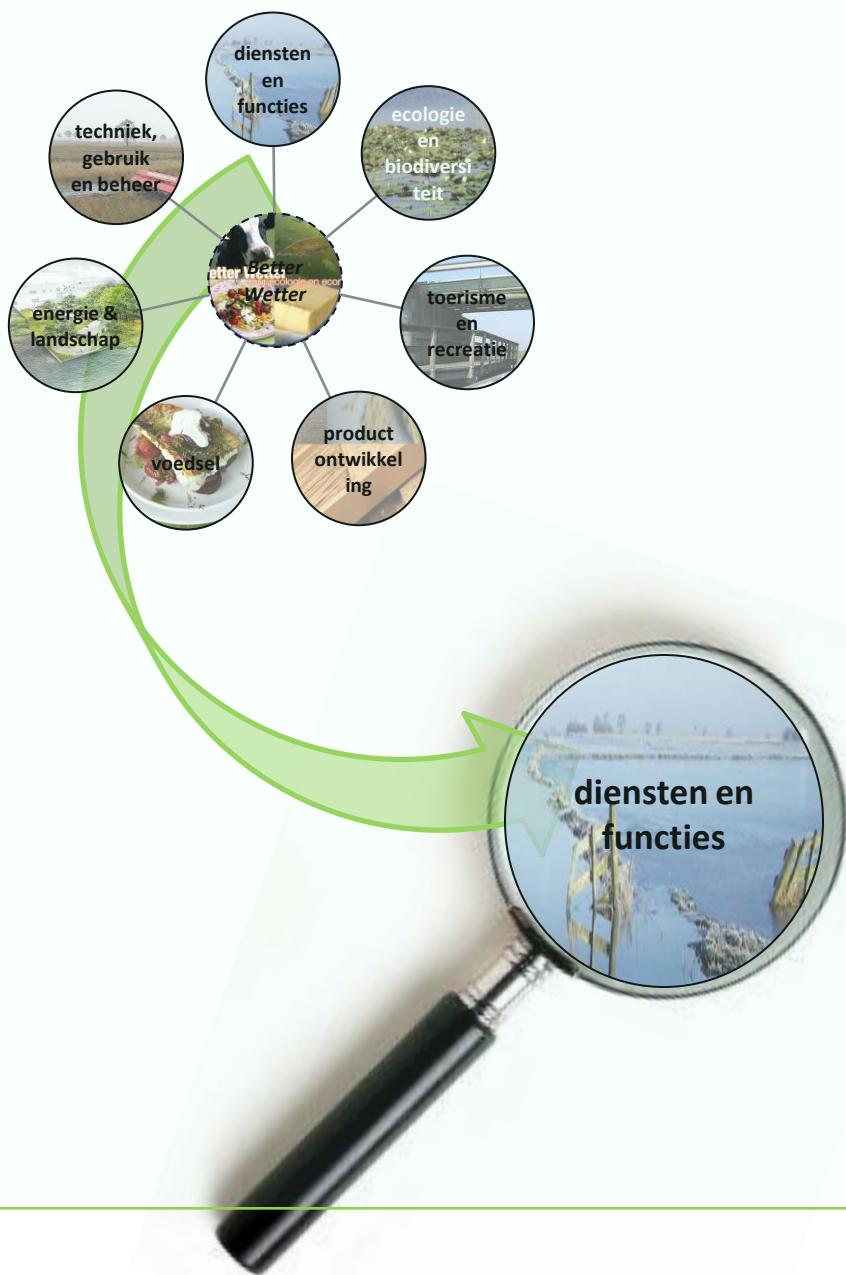
Project ideeën	onderwerp	Wie?
Wetterboeren	Mogelijkheden voor watergewassen	NFW, A&W, samenwerking watermozaiek
Ecologische visserij	Welke soorten geschikt voor consumptie – horeca, beroepsvissers	Beroepsvissers, , tbo's, Stad van de Smaak
MSC keurmerk zoetwater-visserij	Ontwikkelen van een keurmerk voor duurzaam gevangen zoetwatervis	Lokale horeca, ministerie EZ, beroepsvissers, Visserijfonds. Noorderzijlvest VWA
Zoetwater visserij keten	ontwikkelen van een zoetwatervisserij keten	Regionale MKB, horeca, beroepsvissers, tbo's, -markt-partijen
Frizerella	Mogelijkheden waterbuffels in natte natuurgebieden	Tbo's, boeren met waterbuffels, nieuwe zuilvelfabrieken, Nordwin etc
Zilte teelten	Concreter ontwikkelen zilte teelten	Partners Sud Ie, samenwerken van Rijsselburg Texel

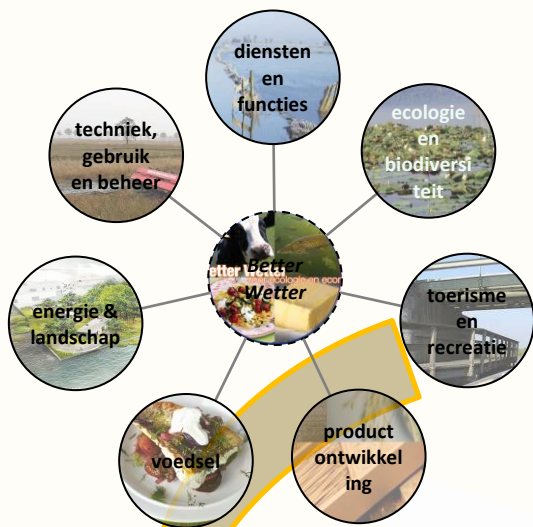
Kaderrichtlijn Water

Stappen zetten voor gezond water

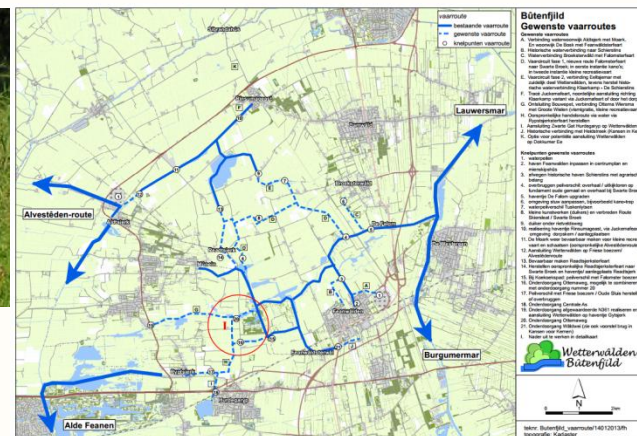

Project ideeën	onderwerp	Wie?
Waterberging	Optimaliseren ecologische functies bij waterberging	Tbo's Wetterskip provincie,
Waterberging	Economische mogelijkheden bij waterberging	Tbo's A&W, WSFL, provincie, ondernemers, koppeling productontwikkeling
Groen-blauwe Diensten	Blauw-groene diensten, wat moet waterberging opleveren	Idem, NFW, LTO
CO2-opslag	CO2s opslag en natte natuurgebieden - wat leveren deze gebieden?	Tbo's A&W, WSFL, provincie

Wetterwälden Bûtenfild

toerisme en
recreatie

- ontwikkelen recreatieroutes vanuit de streek
- overtoom voor overstapplaatsen kano's
- agrariërs betrekken bij recreatie en toerisme
- etc.

Better Wetter –

voor ecologie en economie

Better Wetter is de werknaam van een programma voor innovatief waterbeheer met een veldwerkplaats voor praktische pilots en demonstraties. Een initiatief uit de regio van ondernemers, onderzoekers, onderwijs, omgeving en overheden.